

דְּאוֹרֵייתָא, וּכְדִין אֲשֶׁתְּדִלוּתָא דִּילָן יִמָּא וְלִילֵיא
בְּאוֹרֵייתָא הוּא, וְאִתְרָא דָּא קָא מְסִיעָא לָן, וּמֵאן
דְּאִתְפְּרֵשׁ מִכָּאן, כְּמֵאן דְּאִתְפְּרֵשׁ מִחַיֵּי עֲלָמָא.

זְקִיף יְדוּי רַבִּי אַבָּא וּבְרִיךְ לֹוּן. יִתְבוּ עַד דְּנִהַר יִמָּא.
בְּתַר דְּנִהַר יִמָּא אָמְרוּ לְאַנּוּן דְּרַדְדְּקֵי דְקַמְיֵיהוּ
פּוּקוּ וְחִמוּ אִי נִהַר יִמָּא, וְכָל חַד לִימָא מְלָה חֲדַתָּא
דְּאוֹרֵייתָא לְהֵאִי גִבְרָא רַבָּא. נִפְקוּ וְחִמוּ דְּנִהַר יִמָּא.
אָמַר חַד מִנֵּייהוּ זַמִּין הֵאִי יוּמָא אֲשָׁא מְלַעֲלֵא. אָמַר
אַחֲרָא וּבִהַךְ בֵּיתָא. אָמַר אַחֲרָא חַד סָבָא הֲכָא דְזַמִּין הֵאִי
יוּמָא לְאַתּוּקְדָא בְּנוֹרָא דָּא, אָמַר רַבִּי אַבָּא רַחֲמֵנָא
לִישׁוּבָן.

תְּוֹוָה וְלֹא יִכִּיל לְמַלְלָא, אָמַר קוּטְרָא דְהוֹרְמָנָא בְּאַרְעָא
אִתְפַּסְתָּ. וְכַךְ הָוָה, דִּיהֵוָא יוּמָא חָמוּ חֲבֵרֵיא אִפִּי
שְׂכִינְתָא וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאֲשָׁא. וְרַבִּי אַבָּא אִתְלַהִיטוּ אַנְפוּי
כְּנוֹרָא מִחֲדוּתָא דְאוֹרֵייתָא.

תַּאנָּא כָּל הָהוּא יוּמָא לָּא נִפְקוּ כְּלָהוּ מִבֵּיתָא וּבֵיתָא
אִתְקַטְר בְּקִיטְרָא, וְהוּוּ חֲדַתָּאן מְלִי בְּגוּוֵייהוּ,
כְּאֵלוּ קִבְלוּ הָהוּא יוּמָא אוֹרֵייתָא מְטוֹרָא דְסִינֵי. בְּתַר
דְּאַסְתַּלְקוּ לָּא הָוּוּ יַדְעֵי אִי הוּא יִמָּא וְאִי לִילֵיא. אָמַר
רַבִּי אַבָּא בְּעוּד דְּאַנּוּן קִימִין לִימָא כָּל חַד מִינּוּן מְלָה
חֲדַתָּא דְחֲכַמְתָּא לְאַקְשָׁרָא טִיבוּ לְמֵאֲרִיָּה דְבֵיתָא מְרִיָּה
דִּהְלוּלָא:

פֶּתַח חַד וְאָמַר (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ
 וְגו'. בְּקִדְמִיתָא חֲצֵרֶיךָ לְבִתֶּךָ בֵּיתְךָ וּלְבִתֶּךָ הֵיכְלֶךָ.
 דָּא פְּנִימָאָה מִן דָּא, וְדָא לְעֵילָא (נ"א לגו) מִן דָּא. יִשְׁכַּן
 חֲצֵרֶיךָ בְּקִדְמִיתָא, כְּמָא דְאֵת אָמַר (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר
 בְּצִיּוֹן וְהִנּוֹתֶר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמֵר לוֹ.

נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ לְבִתֶּךָ כְּמָא דְאֵת אָמַר, (משלי כד)
 בַּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת. הַחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת לָא כְּתִיב,
 דָּאִי כְּתִיב הֲכִי, הוּהּ מִשְׁמַע דְּחֲכָמָה בַּיִת אֲקָרִי, אֱלָא
 כְּתִיב בַּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת, הֵיִינוּ דְכְּתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר
 יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'.

קְדוֹשׁ הֵיכְלֶךָ לְבִתֶּךָ דָּא הוּא שְׁלִימוּ דְכֻלָּא, דְּהֲכִי תְּנִינָן
 מֵהוּ הֵיכְל. כְּלוּמַר ה"י כ"ל, הָאִי וְהָאִי. וְכֻלָּא
 אֲשֶׁתְּלִים כְּחֻדָּא. רִישָׁא דְקָרָא מַה מוֹכַח דְכְּתִיב אֲשֶׁרִי
 תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ. הָאִי מֵאֵן דְּאֲקָרִיב בְּרִיָּה
 קָרְבָּנָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, רַעְוָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה
 הוּא בְּהָהוּא קָרְבָּנָא וְאֲתֵרְעִי בֵּיהּ וְקָרִיב לִיָּהּ וְשׁוּי מְדוּרִיָּה
 בְּתֵרִין אֲדָרִין וְאֲחִיד לְהָאִי וּלְהָאִי דְאֵנּוֹן תֵּרִין אֲתִקְשְׁרוּ
 כְּחֻדָּא. דְכְּתִיב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ. חֲצֵרֶיךָ וְדָאִי תֵרִי.

בְּגִינֵי כֶךְ חֲסִידֵי קְדָמָאִי סְבָאן דְּהֲכָא כַּד מִקְרִיבִין
 בְּנִיָּהוּ לְקָרְבָּנָא דָּא. פֶּתַחִי וְאָמַרִי אֲשֶׁרִי תִבְחַר
 וּתִקְרַב יִשְׁכַּן חֲצֵרֶיךָ. אֵנּוֹן דְּקִיָּמִי עֲלִיָּהוּ אָמַרִי נִשְׁבְּעָה

בְּטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הַיְכָלְךָ. לְבַתֵּר מְבָרַךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצּוֹתָיו וְצוּנּוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ.
 וְאֲנִי דִקְיִימִי עַל־יְהוּ אֲמַרִי כִּשֵׁם שֶׁהַכְּנִסְתוּ לְבֵרִית וְכוּ'.
 וְתִנְיֵן בְּקִדְמִיתָא לְבָעִי בַר נֶשׁ רַחֲמִין עֲלֵיהּ וּלְבַתֵּר עַל
 אַחֲרָא דְכֻתִּיב, (ויקרא טז) וְכִפֹּר בַּעֲדוֹ בְּקִדְמִיתָא וּלְבַתֵּר
 וּבַעֲד פֶּל קַהֲל יִשְׂרָאֵל. וְאֲנִי אֹרְחָא דָּא נְקֻטִּינֵן וְהָכִי
 שְׁפִיר וְחַזִּי לְקַמָּאן.

אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדַאי כֶּף הוּא וְיָאוֹת מְלָה, וּמֵאן דְּלֵא
 אָמַר הָכִי אִפִּיק גְּרַמְיָה מִעֲשָׂרָה חֲפוֹת דְּזֻמִּין
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לְצַדִּיקִיא בְּעֵלְמָא דָּאֲתִי,
 וְכֻלְהוּ מִתְקַשְׂרֵן בְּהָאִי. וּבְגִינֵי כֶּף עֲשָׂרָה מִיֵּלֵי
 דְּמַהִימְנוֹתָא אִית בְּהָאִי קָרָא אֲשֶׁרִי תְּבַחַר וְתִקְרַב וְגו'.
 וְכֹל מְלָה וּמְלָה חַד חֲפָה אֶתְעַבִּיד מְנָה. זַפָּאָה חוּלְקִיכּוֹן
 בְּעֵלְמָא דָּא וּבְעֵלְמָא דָּאֲתִי, דְּהָא אֹרִייתָא מִתְקַשְׂרָא
 בְּלַבִּיכּוֹ כְּאֵלוֹ קִיִּימִיתוֹ (דף צה ע"א) בְּגוֹפִיכּוֹ בְּטוֹרָא דְּסִינֵי
 בְּשַׁעֲתָא דְּאֶתְיְהִיבַת אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל:

פְּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר (שמות כ) מְזַבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וּזְבַחַתָּ
 עָלָיו אֶת עֲלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלַמֶיךָ וְגו'. תָּאנָּא פֶּל מֵאן
 דְּקָרִיב בְּרִיָּה לְקָרְבָּנָא דָּא, כְּאֵלוֹ אֲקָרִיב פֶּל קָרְבָּנִין
 דְּעֵלְמָא לְקַמְיָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֵאִילוֹ בְּנֵי מַדְבַּחָא
 שְׁלִימַתָּא קַמְיָה. בְּגִינֵי כֶּף בָּעִי לְסִדְרָא מַדְבַּחָא בְּמֵאנָא

חד מלייא ארעא למגזר עליה האי קיימא קדישא,
 ואתחשיב קמי קודשא בריך הוא פאלו אדבח עליה
 עלוון וקרבנין עאנא ותורי.

וניתא ליה יתיר מכלהו דכתיב וזבחת עליו את עלתיך
 ואת שלמיך וגו'. בכל המקום אשר אזכיר את
 שמי. מהו אזכיר את שמי (את) דא מילה דכתיב בה (תהלים
 כח) סוד יי ליראיו ובריתו להודיעם. האי מזבח אדמה
 ודאי כמא דאמינא. בתריה מה פתיב ואם מזבח אבנים
 תעשה לי. רמז לגיורא פד אתגיר דאיהו מעם קשי
 קדל וקשי לבא, האי אקרי מזבח אבנים.

לא תבנה אתהן גזית. מה הוא, דבעי לאעלא ליה
 בפולחנא דקודשא בריך הוא (בגין) ולא יגזר יתיה
 עד דינשי פולחנא אחרא דעבד עד הכא ויעדי מניה
 ההוא קשיו דלבא. ואי אתגזר ולא אעדי מניה ההוא
 קשיא דלבא למיעל בפולחנא קדישא דקודשא בריך
 הוא, הרי הוא פהאי פסילא דאבנא דגזרי ליה מהאי
 גיסא ומהאי גיסא ואשתאר אבנא פדבקדמיתא. בגין
 כך לא תבנה אתהן גזית. דאי אשתאר בקשיותיה, פי
 חרבך הנפת עליה ותחלליה, כלומר ההוא גזירו דאתגזר
 לא מהניא ליה.

בגיני כך זכאה חולקיה דמאן דאקריב האי קרבנא

בְּחֻדוֹתָא בְּרַעְוָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְעֵי לְמַחְדֵי
 בְּהֵאֵי חוּלְקָא כָּל (ד"א ל"ג הַהוּא) יוֹמָא דְכְּתִיב, (תהלים ה)
 וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וּתְסַךְ עָלֵינוּ וַיַּעֲלִצוּ
 בְךָ אֱהִי שִׁמְךָ:

פֶּתַח אֵינְךָ וְאָמַר וַיְהִי אֲבָרָם בֵּן תְּשָׁעִים שָׁנָה וְתִשַׁע
 שָׁנִים וַיִּירָא יי וְגו' אֲנִי אֵל שְׁדֵי הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְגו'.
 הָאֵי קָרָא אֵיִת לְעֵינָא בֵּיה וְקָשִׁיא בְּכַמָּה אֹרְחִין, וְכִי עַד
 הַשְּׁתָּא לָא אֲתַגְּלִי לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם אֶלָּא
 (עד) הָאֵיִדְנָא כַּד מָטָא לְהַנִּי יוֹמִין וַיִּירָא יי אֶל אֲבָרָם וְלָא
 קָדָם. וְהַכְּתִיב וַיֹּאמֶר יי אֶל אֲבָרָם. וַיִּי אָמַר אֶל אֲבָרָם.
 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדוּעַ תִּדַע וְגו'. וְהָאֵיִדְנָא מְנִי חוּשְׁבֵן
 יוֹמִין, וְכַד מְנִי לְהוּ פְתִיב וַיִּירָא יי אֶל אֲבָרָם, אֲשֶׁתִּמַּע
 דַּעַד הַשְּׁתָּא לָא אֲתַגְּלִי עֲלוּי. וְעוֹד דְכְּתִיב בֵּן תְּשָׁעִים
 שָׁנָה וְתִשַׁע שָׁנִים, בְּקַדְמִיתָא שָׁנָה וּלְבַסוּף שָׁנִים.

אֶלָּא הַכִּי תֵּאֲנָא, כָּל אַנּוּן יוֹמִין לָא פְתִיב וַיִּירָא, מֵאֵי
 טַעְמָא, אֶלָּא כָּל כַּמָּה דְהוּא אָטִים וְסָתִים (כַּף)
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲתַגְּלִי עֲלֵיהּ פְּדִקְחוּי. הָאֵיִדְנָא
 אֲתַגְּלִי עֲלֵיהּ דְכְּתִיב וַיִּירָא. מֵאֵי טַעְמָא. מְשׁוּם דְבַעָא
 לְגַלֵּי בֵּיה הָאֵי אֶת כְּתָרָא קַדִּישָׁא.

וְעוֹד דְבַעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא מִנִּיהּ זְרַעַא
 קַדִּישָׁא, וְקַדִּישָׁא לָא לְהוּי בְּעוֹד דְאִיהוּ אָטִים

בְּשָׂרָא, אֵלָא אִמְר הַשְׁתָּא דְהוּא בִּין תְּשַׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי
 שָׁנִים וּזְמַן קָרִיב הוּא דִּינְפּוּק מִנִּיה זְרָעָא קְדִישָׁא, לְהוּי
 הוּא קְדִישָׁא בְּקִדְמִיתָא וּלְבַתֵּר יְנַפּוּק מִנִּיה זְרָעָא
 קְדִישָׁא. בְּגִין כֶּךָ מַנִּי יוֹמוּי בְּהַאי וְלֹא בְּכָל הַנִּי זְמַנֵּי
 קִדְמִיתָא. תּוּ תְּשַׁעִים שָׁנָה, דְּכָל יוֹמוּי קִדְמָאֵי לָא הֲווּ
 שָׁנִים אֵלָא כְּחַד שָׁנָה דְלָא הֲווּ יוֹמוּי יוֹמִין, הַשְׁתָּא דְמִטָּא
 לְהַאי שָׁנִים, אַנּוּן וְלֹא שָׁנָה:

וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ אֲנִי אֵל שְׁדֵי. מַאי מִשְׁמַע דְּעַד הַשְׁתָּא לָא
 קָאמֶר אֲנִי אֵל שְׁדֵי. אֵלָא הֵכִי תֵאנָא, עֵבֶד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתָרִין תְּתַאֲרִין דְלָא קְדִישִׁין לְתַתָּא.
 וְכָל אַנּוּן דְלָא אֲתַגְזְרוּ יִסְתַּאבּוּן בְּהוּן.

וְרִשְׁמִין בְּהוּן, וּמַאי רְשׁוּמָא אֵית בְּהוּן, דְּאֲתַחְזִי בְּהוּ
 שִׁי"ן דַּל"ת וְלֹא יִתִּיר, וּבְגִין כֶּךָ אִסְתַּאבּוּן בְּהוּ
 וְאֲתַדְבַּקוּן בְּהוּ. בְּתַר דְּאֲתַגְזְרוּ נִפְקִין מֵאֲלִין וְעֵאֲלִין
 בְּגַדְפוּי דְשְׁכִינְתָּא וְאֲתַגְלִיָּא בְּהוּ יו"ד רְשִׁימָא קְדִישָׁא
 אֲתַ קִימָא שְׁלִים (דף צה ע"ב) וְאֲתַרְשִׁים בְּהוּ שְׁד"י וְאֲשְׁתְּלִים
 בְּקִיּוּמָא שְׁלִים, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהַאי אֲנִי אֵל שְׁדֵי.

הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תְּמִים, שְׁלִים, דְּהַשְׁתָּא אֲתַ חֲסַר
 בְּרְשִׁימָא דְשִׁי"ן וְדַל"ת, גְּזַר גְּרַמְךָ וְהוּי שְׁלִים
 בְּרְשִׁימָא דְיִו"ד. וּמֵאֵן דְּאִיהוּ בְּרְשׁוּמָא דָּא אֲתַחְזִי
 לְאֲתַבְּרַכָּא בְּשִׁמָּא דָּא דְכְּתִיב, (בראשית כח) וְאֵל שְׁדֵי יְבָרַךְ
 אֹתְךָ.

מֵהוּ אֵל שְׂדֵי. הַהוּא דְּבִרְכָאן נְפָקָן מִנִּיהּ, הוּא דְּשִׁלִּיט
עַל כְּתָרִין תְּתָאִין, וְכֻלָּא מִדְּחֻלְתִּיהּ דְּחֻלִּין
וּמִזְדֻעְזְעִין, בְּגִין כֶּךָ מֵאן דְּאֲתַגְזֹר, כֹּל אֲנֹן דְּלֹא קִדְיִשִּׁין
אֲתַרְחֻקֵן מִנִּיהּ וְלֹא שְׁלִטִין בֵּיהּ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּלֹא נְחִית
לְגִיחָנָם דְּכְתִיב, (ישעיה ט) וְעִמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים וְגו'. (כֹּל אֲנֹן יצג
א) דְּאֲתַגְזֹרוּ אֶקְרוּן צְדִיקִים, וּבְגִין כֶּךָ לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ,
דְּלֹא יִרִית הָאִי אֶרֶץ אֶלָּא הַהוּא דְּאֶקְרִי צְדִיק, אֹהֶף הָכִי
וְעִמָּךְ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְגו)

אָמַר רַבִּי אֲבָא זְכָאִין אֲתוּן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי,
זְכָאֵה חוּלְקִי דְּאֲתִינָא לְמִשְׁמַע מְלִין אֵלִין
מְפּוּמִיכּוֹן, כִּלְכוּ קִדְיִשִּׁין, כִּלְכוּ בְּנֵי אֱלֹהָא קִדְיִשָּׁא,
עֲלִיכּוּ כְּתִיב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמֵר לִי אֲנִי וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם
יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לִי וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה. כֹּל חַד מִנְּכוּן
אֲחִיד וְאֲתַקְשֵׁר בְּמִלְכָּא קִדְיִשָּׁא עֲלָאֵה, וְאֲתוּן רַבְרַבֵּן
מִמֶּנּוּ תְרִיסִין מִתְהִיא אֶרֶץ דְּאֶקְרִי אֶרֶץ הַחַיִּים
דְּרַבְרַבְנוּהִי אֲכֻלִּין מִמֶּנָּא דְּטָלָא קִדְיִשָּׁא:

פְּתַח אֵידָךְ וְאָמַר (קהלת י) אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכְּךָ בֶן חוּרִין
וְשֶׁרִיךְ בָּעֵת יֵאָכְלוּ. וְכְתִיב אִי לֶךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכְּךָ
נַעַר וְשֶׁרִיךְ בְּבִקְרָא יֵאָכְלוּ. הַנִּי קִרְאִי קִשְׁיִין אֶהְדְּדִי. וְלֹא
קִשְׁיִין, הָאִי דְּכְתִיב אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ דְּלְעִילָא
דְּשִׁלְטָא עַל כֹּל אֲנֹן חִיִּין דְּלְעִילָא. וּבְגִין כֶּךָ אֶקְרִי אֶרֶץ

הַחַיִּים, וְעָלָה כְּתִיב, (דברים יא) אֶרֶץ אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ דֹרֵשׁ
 אוֹתָהּ תָּמִיד. וּכְתִיב אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ
 לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר כֹּל בָּהּ. לֹא תַחֲסֹר כֹּל בָּהּ דֵּיִיקָא. וְכֹל כֶּף
 לָמָּה, מִשּׁוּם דְּכְתִיב שְׁמֵלְכָךְ בֶּן חוּרִין דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. כְּמָא דְאֵת אָמַר, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.

בֶּן חוּרִין, מֵהוּ בֶּן חוּרִין כְּמָא דְאֵת אָמַר, (ויקרא כה) יוֹבֵל
 הִיא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם. וּכְתִיב וּקְרֹאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ
 דְּהָא כָּל חִירוֹ מִיּוֹבֵלָא קָא אָתִי. בְּגִין כֶּף בֶּן חוּרִין. וְאִי
 תִּימָא בֶּן חוּרִין וְלֹא כְּתִיב בֶּן חִירוֹת. הֲכִי הוּא וְדָאֵי בֶּן
 חִירוֹת מְבַעֵי לֵיהּ.

אֵלָּא בְּמִתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָא. כֹּד מִתְחַבְּרָן יו"ד
 בָּהּ כְּדִין כְּתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן
 לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְלֹא תִימָא כֹּד מִתְחַבְּרָן, אֵלָּא מִתְחַבְּרָן
 וְדָאֵי. וּבְגִין כֶּף בֶּן חוּרִין כְּתִיב, וְעַל דָּא אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ
 שְׁמֵלְכָךְ בֶּן חוּרִין, וְשֶׁרִיךְ בַּעַת יֹאכְלוּ בְּחִדּוֹתָא בְּשִׁלְמוֹ
 בְּרַעְוָא.

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמֵלְכָךְ נַעַר, הֵאֵי אֶרֶץ דְּלִתְתָּא, דְּתִנִּיא כָּל
 שָׂאָר אַרְעֵי דְשָׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
 וּמְזֻלוֹת אֲתִיְהִיבוּ לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמְנָן עַלֵּיהּוּ, וְעִילָא
 מְכַלְהוּ הֵהוּא דְכְּתִיב בֵּיהּ (תהלים לו) נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי.
 וְתִאֲנָא הֵאֵי קָרָא שָׂרוּ שֶׁל עוֹלָם אָמְרוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב אִי

לֹד אֶרֶץ שְׁמֵלֶכֶךְ נַעַר. וְוִי לְעֵלְמָא דְמִסְטָרָא דָא יִנְקָא,
 וְכַד יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא יִנְקִין כְּמָאן דִּינִיק מִרְשׁוּתָא אַחְרָא.
 וְשִׁרְיָךְ בִּבְקָר יֵאֱכְלוּ וְלֹא בְכוּלֵי יוּמָא. בִּבְקָר וְלֹא
 בְּזִמְנָא אַחְרָא דִּיּוּמָא. דִּתְנִיא בְּשַׁעְתָּא דְחַמָּה
 זֹרַחַת וְאַתֵּיין וְסִגְדִין לִיהַ לְשִׁמְשָׁא רוּגְזָא תְּלִי בְּעֵלְמָא,
 בְּשַׁעְתָּא דְמִנְחָה רוּגְזָא תְּלִיָּא בְּעֵלְמָא. מָאן גָּרִים הָאִי,
 מְשׁוּם דְמִלְכֶכֶךְ נַעַר הֵהוּא דְאֶקְרִי נַעַר. וְאַתּוּן זַכָּאִי קְשׁוּט
 קְדִישִׁי עֲלִיוֹנִין בְּנֵי מִלְכָּא קְדִישָׁא לָא יִנְקִין מֵהָאִי
 סְטָרָא, אֱלֹא מֵהֵהוּא אֲתֵר קְדִישָׁא דְלַעִילָא. עֲלִיכּוּ
 כְּתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם
 הַיּוֹם:

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (יִשְׁעִיָּה ה) אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי שִׁירַת
 דְּדוּדֵי לְכַרְמוֹ וְגו'. וְיַעֲזֹקְהוּ וְיִסְקְלֵהוּ וְגו'. הַנִּי קְרָאִי
 אִית לְאַסְתְּכֵלָא בְּהוּ. אִמָּאִי כְּתִיב שִׁירָה, תּוֹכַחַה מִבְּעִי
 לִיהַ. לִידִידֵי, לְדוּדֵי מִבְּעִי לִיהַ. כְּמָה דְכְּתִיב שִׁירַת דְּדוּדֵי.
 כְּרַם הִיָּה לִידִידֵי בְּקָרְן בֶּן שָׁמֹן. אִסְתְּכֵלְנָא בְּכָל אֹרִיִּיתָא
 וְלֹא אִשְׁכַּחְנָא אֲתֵרָא דְאֶקְרִי (ד' צ' ע"א) קָרְן שָׁמֹן. אֱלֹא הַנִּי
 קְרָאִי הָא אֹיְקָמוּהָ חֲבַרְיָא בְּכַמָּה גְּוֹוִינִין וְכִלְהוּ שְׁפִיר וְהָכִי
 הוּא, אֲבַל אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי, דָּא יִצְחָק דְּהוּהוּ יְדִיד,
 וְאֶקְרִי יְדִיד עַד לָא יִפּוּק לְעֵלְמָא.

אִמָּאִי יְדִיד, דִּתְנִינֵן רְחִימוּ סְגִי הוּהוּ לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא בֵּיה דְלָא אֲתַעְבִּיד עַד דְלָא אֲתַגְזֹר אֲבָרְהָם אֲבוּהָ
 וְאֶקְרִי שְׁלִים וְאֲתוּסֶף לִיה ה"א לְאֲשֶׁלְמוּתָא. וְכֵן לְשָׂרָה
 הָאִי ה"א אֲתִיְהִיבַת לָהּ. הֲכָא אִית לְאֶסְתִּיפְלָא, ה' לְשָׂרָה
 שְׁפִיר, אֲבַל לְאֲבָרְהָם אֲמַאי ה"א וְלָא יו"ד, י' מִבְּעֵי לִיה
 דְהָא הוּא דְכֹר הוּה. אֲלָא רֹזָא עֲלָאָה הוּה (ד"א הוּא) סְתִים
 בְּגוּוֹן אֲבָרְהָם סְלִיק לְעֵילָא וְנָטִיל רֹזָא (ק"א) מֵה"א עֲלָאָה
 דְאִיהוּ עֲלֵמָא דְדְכוּרָא. ה"א עֲלָאָה וְה"א תַּתָּאָה, הָאִי
 תַּלְיָא בְּדְכוּרָא, וְהָאִי בְּנוֹקְבָא וְדָאִי. וּבְגִין כֵּךְ אֲבָרְהָם
 סְלִיק בְּה"א דְעֵילָא, וְשָׂרָה נְחַתָּא בְּה"א דְלַתָּא.

תּוּ דְכְתִיב פֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ. וְתִנָּא זִרְעֶךָ, זִרְעֶךָ מִמֶּשׁ,
 דְהוּה שְׂאֵרֵי לְמִיעֵל בְּהָאִי קִיִּים, וּמֵאֵן דְשְׂאֵרֵי
 לְמִיעֵל בְּהָאִי קִיִּים עָאֵל. וּבְגִינֵי כֵךְ גִּיּוֹרָא דְאֲתַגְזֹר (שִׁלַּח
 לך קסד) גַּר צָדֵק אֶקְרִי בְּגִין דְלָא אֲתָא מְגֻזְעָא קְדִישָׁא
 דְאֲתַגְזֹרוּ, וְעַל דָּא מֵאֵן דְעָאֵל בְּהָאִי שְׁמִיָּה כְּהָאִי
 אֲבָרְהָם, בְּגִין כֵּךְ פְּתִיב בֵּיה פֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ, זִרְעֶךָ מִמֶּשׁ.
 וְאֲתַמְסֹר לִיה ה"א. וְאִי לָאו דְאֲתַמְסֹר ה"א לְשָׂרָה הוּה
 לִיה לְאֲבָרְהָם לְאוּלִיד לְתַתָּא פְּמָה דְהָאִי כ"ה אוּלִידַת
 לְתַתָּא.

בְּתַר דְאֲתַמְסֹרַת ה"א לְשָׂרָה אֲתַחְבְּרוּ תְרִין הֵהִי"ן פְּחָדָא
 וְאוּלִידוּ לְעֵילָא, וּמַאי דְנִפְק מִנִּיְהוּ הוּא יו"ד,
 בְּגִינֵי כֵךְ יו"ד אֵת רִישָׁא דְיִצְחָק דְכֹר. מִכָּאֵן שְׂאֵרֵי

דְּכוּרָא לְאַתְפְּשָׁטָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית כא) כִּי בִיצְחָק
 יִקְרָא לֶךְ זֶרַע. בִּיצְחָק וְלֹא בְּךָ. יִצְחָק אוֹלִיד לְעֵילָא
 דְּכְתִיב, (מִיכָה ז) תִּתֵּן אִמָּת לִיעֶקֶב. יַעֲקֹב אֲשֶׁלִּים כֹּלָא.
 וְאִי תִימָא וְכִי אֲבִרְהֵם בְּהֵאִי אֲתֵאֲחִיד וְלֹא יִתִּיר, וְהֵא
 כְּתִיב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. אֲלֵא חוֹלְקָא דִּילִיָּה כֶּךָ הוּא
 בְּגִין דְּעֵבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי עֲלָמָא. אֲבָל לְאוֹלְדָא הֲכָא
 אֲחִיד וּמֵהֲכָא שְׁאֲרֵי. וְעַל דָּא לֹא אֲתַגְזֹר אֲבִרְהֵם אֲלֵא בֶן
 תְּשׁוּעִים וְתִשְׁעֵ שְׁנָה. וְרוּזָא דְּמַלְּהָ הָא אֲתִיִּידַע וְאוֹקִימְנָא
 בְּמַתְנִיתָא דִּילָן.

וּבְגִין כֶּךָ יִצְחָק דִּינָא קִשְׂיָא נֶפֶק לְאַחַדָא לְחוֹלְקִיָּה,
 וְלְאוֹלְדָא וְחֶסֶד אֲקָרִי, וְעַל דָּא יַעֲקֹב אֲשֶׁלִּים
 כֹּלָא מֵהֵאִי סְטָרָא וּמֵהֵאִי סְטָרָא, מְסֻטָרָא דְּאֲחִידוֹ אֲבִרְהֵם
 וְיִצְחָק לְחוֹלְקִיָּהוֹן לְעֵילָא הוּא שְׁלִימוֹתָא. מְסֻטָרָא
 דְּאֲתִיָּהִיב לְהוּ לְאוֹלְדָא מִתְתָא לְעֵילָא הוּא שְׁלִמוֹתָא.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר. בֵּינָה
 אֲתֵאֲחִידוֹ גְּוֹנִין מֵעֵילָא וּמִתְתָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב הֲכָא שִׁירָה דְּכְתִיב, (ישעיה ד) אֲשִׁירָה נָא
 לִידִידֵי. שִׁירָה וְדָאִי, דְּהֵא אֲקָרִי לְאוֹלְדָא דְּכֹר,
 דְּהֵא אֲקָרִי יְדִיד עַד לָא יִפּוּק לְעֲלָמָא. וְאִית דְּאֲמָרִי (דָּא)
 אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי דָּא אֲבִרְהֵם כִּמָּא דְּאֵת אֲמֹר, (ירמיה יא)
 מֵה לִּידִידֵי בְּבֵיתִי. וְאַבְרָהָם יָרִית יְרוּתָא דְּאַחְסָנַת חוֹלְקָא
 דָּא, אֲבָל (על) מֵה דְּאֲמִינָא דְּדָא יִצְחָק הֲכִי הוּא.

שִׁירַת דְּוִדִי לְכַרְמוֹ. דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאֶקְרִי דְוִדִי
 דְכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) דְּוִדִי צַח וְאָדוּם. יְדִידִי, אֶחָיד
 בְּדוּדִי דְכַר וּמְנִיָּה אֶתְנַטֵּעַ פָּרֶם, דְכָתִיב פָּרֶם הָיָה לִי־יְדִידִי.
 בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֹן. מֵאֵי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֹן. אֵלָא בְּמָה נִפְיָק הָאֵי
 פָּרֶם וּבְמָה אֶתְנַטֵּעַ, חֲזַר וְאָמַר בְּקֶרֶן. מֵאֵי קֶרֶן
 דְכָתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ ו) בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל. בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל. שְׂאֲרֵי. וְהָאֵי
 קֶרֶן אֶתְאֶחָיד בְּתַהוּא דְכַר דְאֶקְרִי בֶּן שָׁמֹן.

מַהוּ בֶּן שָׁמֹן כְּמָא דְאֵת אָמַר בֶּן חוֹרִין. וְתַרְוּוּיָהּ חַד
 מְלָה, שָׁמֹן דְמִתְמָן נְגִיד מְשַׁחא וּרְבוּ לְאֶדְלָקָא
 בּוֹצִינִין, וּבְגִין כֶּךָ בֶּן שָׁמֹן. וְדָא שָׁמֹן וּרְבוּ נְגִיד וּנְפִיק
 וְאֶדְלִיק בּוֹצִינִין עַד דְנָטִיל לֵיהּ וְכֹנִישׁ לֵיהּ הָאֵי קֶרֶן, וְדָא
 אֶקְרִי קֶרֶן הַיּוֹבֵל. בְּגִינֵי כֶּךָ לֵית מְשִׁיחּוּתָא דְמַלְכוּתָא
 אֵלָא בְּקֶרֶן, וְעַל דָּא אֶתְמַשְׁךְ מַלְכוּתָא דְדוּד דְאֶתְמַשְׁח
 בְּקֶרֶן וְאֶתְאֶחָיד בֵּיהּ.

וְיַעֲזֹקְהוּ, (וּיִסְקְלָהוּ) כְּהָאֵי עֲזֹקָא דְאֶסְתַּחַר לְכָל סְטָרִין. (ד)
 וְיִסְקְלָהוּ, (צו ע"ב) דְאֶעֱדִי מְנִיָּה וּמְחוּלְקִיָּה כָּל
 אַנּוּן רַבְרַבִּין כָּל אַנּוּן תִּרְיָסִין כָּל אַנּוּן כְּתָרִין תְּתַאֲיִן,
 וְהוּא נְסִיב לֵיהּ לְהָאֵי (קרו) פָּרֶם לְחוּלְקִיָּה, דְכָתִיב, (דְּבָרִים
 לב) כִּי חָלַק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

וְיַטְעָהוּ שׁוֹרְק, כְּמָא דְאֵת אָמַר, (יִרְמִיָּה ב) וְאֶנְכִי נִטְעַתִּיךְ
 שׁוֹרְק, כֹּלָּה זֶרַע אֲמַת. כֹּלָּה פְתִיב בְּה"א.
 מִכָּאן שְׂאֲרֵי אַבְרָהָם לְאוּלָּדָא לְעֵילָא, וּמַהֲאֵי נִפְקַן זֶרַע

אָמֵת. כִּלְה זֶרַע אָמֵת וְדָאִי, הֵיִינוּ דְכִתִּיב פֶּה יִהְיֶה זֶרַעְךָ,
 וְכִלְא חֵד מְלָה. וְכָאָה חוּלְקֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל דִּירְתוּי רותא
 קְדִישָׁא דָא. סוּפִיָּה דִקְרָא (ישעיה ד) וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ. מֵהוּ
 מִגְדָּל כְּמָא דְאֵת אָמֵר, (משלי יח) מִגְדָּל עֵז שֵׁם יִי, וְנִשְׁגָּב.
 בו ירויץ צדיק ודאי.

וְגַם יִקֵּב חֶצֶב בּוֹ דָא תִרְעָא דְצַדִּיק כְּמָא דְאֵת אָמֵר,
 (תהלים קיח) פֶּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק. מֵאִי מִשְׁמַע, דְּכָל בַּר
 יִשְׂרָאֵל דְאֵתְגַזֵּר, עֵיִל בְּתִרְוּיָהּ וְזָכִי לְתִרְוּיָהּ. וּמֵאֵן
 דְקָרִיב בְּרִיָּה לְקָרְבָּנָא דָא עֵיִל לִיָּה בְשֵׁמָא קְדִישָׁא, וְעַל
 אֵת דָא מִתְקִימִין שְׁמִיא וְאַרְעָא דְכִתִּיב, (ירמיה לג) אִם לֹא
 בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלִילָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. וְהֵאִי
 מֵאַרְיָה דִּהַלּוּלָא דָא זָכָה לְכִלְא לְמַחְזִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲנַפִּין בְּאֲנַפִּין בְּהֵאִי יוֹמָא.

זְכָאָה חוּלְקֵנָא דְזָכִינָא לְהֵאִי יוֹמָא וְזָכָאָה חוּלְקֵנָא
 עֲמָנָא, וְהֵאִי בְרָא דְאֵתִיִּלִּיד לֶךְ קְרִינָא עַלִיָּה כֹּל
 הַנְּקָרָא בְשָׁמַי וְגו'. יִצְרָתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו. וְכִתִּיב, (ישעיה נד)
 וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יִי וְגו'. אוֹזְפוּהָ לְרַבִּי אֲבָא תְּלַת מִיִּלִּין.
 אָמְרוּ לִיָּה הֵאִי מָרִיָּה דִּהַלּוּלָא, אוֹשְׁפִיזֶךָ, זָכָה לְכוּלֵי
 הֵאִי בְּגִין דְקִיָּיִם קִיּוּמָא דְמְצוּתָהּ. אָמֵר מֵאִי הֵיא.
 אָמֵר הֵהוּא גְבָרָא, דְבִיתָאִי אֵתְת אַחֵי הוֹוֹת, וּמִית בְּלָא
 בְּנִין, וְנִסִּיבָנָא לָהּ, וְדָא הוּא בְרָא קְדָמָאָה דִּהוּת לִי מְנָה

וְקָרִינָא לִיה בְּשֵׁמָא דְאָחֵי דְאַתְפֵּטֵר. אָמַר לִיה מִכָּאן
וְלַהֲלָאָה קָרִי לִיה אִידִי, וְהֵינּוּ אִידִי בַר יַעֲקֹב. בְּרִיךְ לִוְן
רַבִּי אַבָּא וְאַזִּיל לְאַרְחִיָּה.

כִּד אָתָּא סֵדֵר מְלִין קַמִּיָּה דְרַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָחִיל לְמִימַר
לְרַבִּי שְׁמַעוֹן. יוֹמָא חַד הָוָה (קָאִים) קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן.
וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מֵאִי דְכָתִיב וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל פָּנָיו וַיְדַבֵּר
אֲתוּ אֱלֹהִים לְאֹמֵר אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ. מִשְׁמַע דְּעַד
דְּלֹא אֲתַגְזֹר הָוָה נִפִּיל עַל אַנְפוּי וּמְלִיל עֵמִיָּה. בְּתַר
דְּאַתְגְּזֹר קָאִים בְּקִיּוּמִיָּה וְלֹא דָחִיל. אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ
דְּאַשְׁכַּח גְּרַמִּיָּה גְזִיר.

אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא אִי נִיחָא קַמִּיָּה דְמַר דְּלִימָא קַמִּיָּה
מֵאַנּוֹן מְלִי מַעְלִיָּיתָא דְשְׁמַעְנָא בְּהַאי, אָמַר לִיה
אַימָא. אָמַר לִיה דְּחִילָנָא דְלֹא יִתְעַנְשׂוּ עַל יְדָאִי. אָמַר
לִיה חַס וְשְׁלוֹם (תַּחֲלִים קִיב) מִשְׁמוּעָה רַעָה לֹא יִירָא נְכוּן לְבוּ
בְּטוּחַ בֵּי. סָח לִיה עוּבְדָא וְסֵדֵר קַמִּיָּה כָּל אַנּוֹן מְלִין.

אָמַר לִיה וְכִי כָּל הַנִּי מְלִי מַעְלִיָּיתָא הָווּ טְמִירִין גַּבְרָךְ
וְלֹא אִמְרַתְּ לְהוּ. גּוֹזְרָנָא עֲלָךְ דְּכָל תְּלַתִּין יוֹמִין
אַלִּין תְּלַעִי וְתַנְשִׂי. וְלֹא כְּתִיב, (מִשְׁלִי ג) אַל תִּמְנַע טוֹב
מִבְּעַלְיוֹ בְּהִיּוֹת לְאֵל יִדְךָ לַעֲשׂוֹת. וְכֹךְ הָוָה. אָמַר גּוֹזְרָנָא
דְּבִאֹרִיָּיתָא דְּאֵל יִגְלוֹן לְבַבֵּל (וַיִּגְלוּן בְּבַבֵּל) בִּינֵי חֲבַרִּיָּא.

חֲלַשׁ דְּעֵתִיָּה דְרַבִּי אַבָּא, יוֹמָא חַד חָמָא לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן

אָמַר לִיָּה טוֹפְסָרָא דְלַבָּךְ בְּאַנְפָּךְ שְׂכִיתָ. אָמַר לִיָּה לֹא עַל
 דִּי־י הוּא אֶלָּא עַל דִּי־דָהוּ. אָמַר לִיָּה חַס וְשְׁלוֹם
 דְּאַתְעַנְשׂוּ, אֶלָּא בְּגִין דְּמַלִּין אַתְגְּלִיין בִּינִי־הוּ כָּל כָּךְ.
 יְגִלוֹן בִּינִי חֲבַרְיָא יְלָפוֹן אַנּוֹן אֲרַחִין (ואתבסקון) וְאַתְכַּסִּיין
 מַלִּין בְּגוֹוִיָּהוּ. דְּהָא מַלִּין לֹא אַתְגְּלִיין אֶלָּא בִּינָא דְּהָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְכִים עֲמָנָא וְעַל יְדָנָא אַתְגְּלִיין
 מַלִּין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי פְּתִיב, (ישעיה נח) אִזּוּ יְבַקַע כְּשֹׁחַר אֲוֶרְךָ וְגוֹ.
 זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא עַל בְּנוֹי וַיִּמָּא,
 אִזּוּ יְבַקַע כְּשֹׁחַר אֲוֶרְךָ וְאַרְכַּתְךָ מְהֵרָה תִצְמַח וְהִלְךְ לְפָנֶיךָ
 צְדָקָךָ וְכְבוֹד יִי יֵאֲסַפְךָ,

פְּרִשְׁת וַיֵּרָא אֵלָיו

זֹהַר

מְדַרְשׁ הַנְּעִלָּם

(דף צ"א ע"א), רַבִּי חֵיִיא פְּתַח (שיר
 השירים ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ
 עַת הַזְמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
 נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ. הַנְּצַנִּים
 נִרְאוּ בְּאַרְץ, כִּד בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא.
 יְהִי בְּאַרְעָא כָּל חֵילָא
 דְּאַתְחִזִּי לָהּ. וְכֹלָא הוּא

רַבָּנָן פְּתַח בְּהַאי קְרָא (שיר
 השירים א) לְרִיחַ (לט ב) שְׁמֹנֶיךָ
 טוֹבִים שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֹךְ וְגוֹ.
 תִּנּוּ רַבָּנָן הַאי גִּשְׁמַתָּא דְּדִבְרֵי
 אֵינִשׁ בְּשַׁעְתָּא דְּסִלְקָא
 כְּאַרְעָא לְרִקִּיעָא וְקוּיָמָא
 בְּהַהוּא זִיְהֵרָא עֲלָאָה
 דְּאַמְרוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְבַקֵּר לָהּ.

אָמַר לִיָּה טוֹפְסָרָא דְלִבְךָ בְּאַנְפְךָ שְׂכִיתָ. אָמַר לִיָּה לֹא עַל
 דִּיִּדֵי הוּא אֶלָּא עַל דִּיִּדְהוּ. אָמַר לִיָּה חֶס וְשְׁלוֹם
 דְּאַתְעַנְשׂוּ, אֶלָּא בְּגִין דְּמַלִּין אֲתַגְלִיין בִּינֵייהוּ כָּל כֶּף.
 יַגְלוֹן בִּינֵי חֲבֵרֵיִיא יִלְפוֹן אַנּוֹן אֲרַחִין (ואתבסקון) וְאַתְכַּסִּיין
 מַלִּין בְּגוֹוֵיִיהוּ. דְּהָא מַלִּין לֹא אֲתַגְלִיין אֶלָּא בִּינָא דְּהָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְכִים עֲמָנָא וְעַל יִדְנָא אֲתַגְלִיין
 מַלִּין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי פְּתִיב, (ישעיה נח) אִזּוּ יִבְקַע כְּשֹׁחַר אֲוֶרְךָ וְגוֹ.
 זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא עַל בְּנוֵי וַיִּמָּא,
 אִזּוּ יִבְקַע כְּשֹׁחַר אֲוֶרְךָ וְאַרְכַּתְךָ מְהֵרָה תִּצְמַח וְהִלְךְ לְפָנֶיךָ
 צְדָקָךָ וְכָבוֹד יִי יֵאֲסַפְךָ,

פְּרִשְׁת וַיֵּרָא אֵלָיו

זוהר

(דף צ"א ע"א), רַבִּי חֵיִיא פְּתַח (שיר
 השירים ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ
 עַת הַזְּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
 נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ. הַנְּצַנִּים
 נִרְאוּ בְּאַרְץ, כִּד בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא.
 יְהִי בְּאַרְעָא כָּל חֵילָא
 דְּאַתְחִזִּי לָהּ. וְכֹלָא הוּא

מְדַרְשׁ הַנְּעִלָּם

רַבְּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי קְרָא (שיר
 השירים א) לְרִיחַ (לט ב) שְׁמֹנֶיךָ
 טוֹבִים שְׁמֵן תּוֹרַק שְׁמֹךְ וְגוֹ.
 תִּנּוּ רַבְּנָן הַאי גִּשְׁמַתָּא דְּדִבְר
 אֵינִשׁ בְּשַׁעְתָּא דְּסִלְקָא
 כְּאַרְעָא לְרִקִּיעָא וְקוּיָמָא
 בְּהַהוּא זִיְהָרָא עֲלָאָה
 דְּאַמְרוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְבַקֵּר לָהּ.

הָא שְׁמַע אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּן יוֹחָאי כָּל נִשְׁמָתָא
 דְּצַדִּיקָיִא בֵּינוּן דְּקַיִמָא
 בְּאַתְרֵי שְׂכִינְתָא יִקְרָא
 דְּחַזְיָא לְמִיתָב, קוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא קָרִי לְאַבְהָתָא,
 וְאָמַר לֹון זִילוּ וּבְקֵרוּ
 לְפַלְגֵי צַדִּיקָא דְאַתָּא,
 וְאַקְדִּימוּ לִיה שְׁלָמָא מִן
 שָׁמַי. וְאַנּוּן אָמְרִין, מְאַרִי
 עֲלָמָא, לָא אֲתַחְזִי לְאַבָּא
 לְמִיזַל לְמַחְמִי לְבָרָא, בְּרָא
 אֲתַחְזִי לְמִיחְמִי וּלְמַחְזִי
 וּלְמַתְבַּע לְאַבּוּי.

וְהוּא קָרִי לְיַעֲקֹב וְאָמַר לִיה
 אַנְתָּ דְהוּוּ לְךָ צַעֲרָא דְבָנִין
 זִיל וְקַבִּיל (אוּלְפִינְהָ) פְּנֵי
 דְּפַלְגֵי צַדִּיקָא דְאַתָּא
 הָבָא, וְאַנָּא אִיזִיל עִמָּךְ. הָדָא

בְּאַרְעָא, וְלָא אֲפִיקַת אִיבִין
 בְּעֲלָמָא עַד דְּאַתְבְּרִי אָדָם,
 כֵּיוֹן דְּאַתְבְּרִי אָדָם, כְּלָא
 אֲתַחְזִי (ד"א ל"ג לְמִיפְק) בְּעֲלָמָא,
 וְאַרְעָא גְלִיַּאת אִיבְהָא
 וְחִילָהָא דְאַתְפָּקְדוּ בָּהּ.

כְּגוּוֹנָא דָּא שָׁמַיִם לָא יִהְבוּ
 חִילִין לְאַרְעָא עַד
 דְאַתָּא אָדָם. הָדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ב) וְכָל שִׁיחַ
 הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בְּאַרְץ וְכָל
 עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח כִּי
 לֹא הִמְטִיר יְיָ אֱלֹהִים עַל
 הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לְעַבֵּד אֶת
 הָאֲדָמָה. אֲטַמְרוּ כָּל אַנּוּן
 תּוֹלְדִין וְלָא אֲתַגְלוּן, וְשְׁמִיָּא

סְתָרֵי תוֹרָה

(חסר) הוּרְמְנוּתָא דְמַלְכָּא אֲתַחְזִי בְּתַלְת גּוּוֹנִין, גּוּוֹן חַד חִיזוּ דְאַתַּחְזִי
 לְעֵינָא מְרַחֵיק, וְעֵינָא לָא יְכִיל לְקַיִמָא בְּבְרִירוּ דְחַזְיָא בְּגִין דְּאִיהוּ
 מְרַחֵיק, עַד דְּנְטִיל עֵינָא חִיזוּ זְעִיר בְּקַמִּיטוּ דִּילִיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב,

אֶת־עַפְּבוֹ דְלָא אֲמַטִּירוּ עַל
 אֶרְעָא, בְּגִין דְּאָדָם אֵין,
 דְּלָא אֲשַׁתְּכַח וְלָא אֲתַבְּרִי,
 וְכֹלָא אֲתַעֲכַב בְּגִינֵיהּ, כִּיּוּן
 דְּאֲתַחְזִי אָדָם, מִיַּד הַנְּצָנִים
 נֵרְאוּ בְּאָרְץ וְכֹל חַיִּילִין
 דְּאֲתַטְמְרוּ אֲתַגְּלִיאוּ
 וְאֲתַיְהִיבוּ בֵּהּ.

עַת הַנְּמִיר הַגִּיעַ, דְּאֲתַתְּקִין
 תְּקוּנָא דְּתוֹשְׁבַחָן
 לְזַמְרָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מַה דְּלָא אֲשַׁתְּכַח עַד
 לָא אֲתַבְּרִי אָדָם. וְקוּל הַתּוֹר
 נִשְׁמַע בְּאֶרְצֵנוּ. דְּהָא (ד"א
 דָּא) (ד"א ל"ג כָּל) מְלָה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ד"א ל"ג
 דְּעַבְד) דְּלָא (דף צ"ע"ב) אֲשַׁתְּכַח

הוּא דְכַתִּיב, (תהלים כד)
 מִבְּקִשֵׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב סֵלָה.
 מִבְּקִשׁ לֹא נֶאֱמַר אֱלֹא
 מִבְּקִשֵׁי. אָמַר רַבִּי חֵיִיא
 מִרִּישֵׁיהּ דְּקָרָא מִשְׁמַע
 דְּכַתִּיב זֶה דוֹר דוֹרְשָׁיו וְגוֹ.
 אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר רַבִּי
 חֵיִיא (נ"א עֲקִיבָא) יַעֲקֹב אָבִינוּ
 הוּא כְּפִסָּא הַכְּבוֹד, וְכֵן תְּאֵנָא
 דְּבִי אֱלֵיהּ יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא
 כְּפִסָּא בְּפָנֵי עַצְמוֹ, דְּכַתִּיב,
 (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
 יַעֲקֹב, בְּרִית פָּרַת קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב לְבַדּוֹ יוֹתֵר
 מִכָּל אֲבוֹתָיו דְּעֵבִיד לֵיהּ
 כְּפִסָּא הַכְּבוֹד. בַּר מִן
 קַדְמָאָה:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָוָה יְתִיב וְהָוָה
 לְעֵי בְּאוֹרֵייתָא. אֲתָא לְגַבִּייהּ

(ירמיה לא) מִרְחוֹק יִי נִרְאָה לִי.

גְּוֹן תְּנִיין חִיזוּ דְּהָאִי (נ"א דְּחִד) עֵינָא בְּסַתִּימוּ דִּילֵיהּ, דְּהָאִי גְּוֹן לָא
 אֲתַחְזִי לְעֵינָא, בַּר בְּסַתִּימוּ זַעִיר דְּנַקִּיט וְלָא קְיִימָא בְּבְרִירוּ, סְתִים
 עֵינָא וּפְתַח זַעִיר וְנַקִּיט הֵוָה חִיזוּ, וְגוּוֹן דָּא (נ"א גוּוֹן וְדָא) אֲצַטְרִיךְ
 לְפַתְרוּנָא לְקִימָא עַל מַה דְּנַקִּיט עֵינָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה א) מַה

רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לִיה בְּמַאי
 קָא עָסִיק מַר. אָמַר לִיה
 בְּהַאי קָרָא דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א
 ב) וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחִילִם. מַהוּ
 כִּסָּא כְבוֹד יִנְחִילִם. זֶה יַעֲקֹב
 אֲבִינוּ דְעֵבִיד לִיה פְּרָסִי יִקָּר
 בְּלַחֲדוּי לְקַבְּלָא אוּלְפָן
 נִשְׁמָתָא דְעַדִּיקָא. וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל עִמִּיה בְּכָל
 רִישׁ יְרֵחָא וַיִּרְחָא. וְכַד חָמִי
 נִשְׁמָתָא יִקָּר אֶסְפַּקְלָרִיאָה
 שְׂכִינְתָא דְמַאֲרִיָּה, מְבָרְכַת
 וְסֹגְרַת קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (תְּהִלִּים קד) בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו'.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא קָאִים עֲלוּהִי.
 וְנִשְׁמָתָא פְּתַח וְאָמַר יי
 אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד וְגו' כֹּל
 הַפְּרָשָׁה עַד סִיּוּמָא דְקָאֻמַר

בְּעֲלָמָא עַד דְּאֲתַבְרִי אָדָם.
 כִּיּוֹן דְּאֲשַׁתְּכַח אָדָם כּוּלָּא
 אֲשַׁתְּכַח.

בְּתַר דְּחָטָא, כּוּלָּא אֶסְתַּלַּק
 מִעֲלָמָא וְאֲתַלְטִיא
 אֲרַעָא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (בְּרַאשִׁית א) אַרְוֶרָה הָאֲדָמָה
 בַּעֲבוּרֶךָ וְגו'. וְכְּתִיב כִּי
 תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תִסֶּף
 תֵּת פְּחָה לָךְ וְגו'. וְכְּתִיב
 וְקוּץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ.

אַתָּא נַח וְתִקֵּן קַרְדּוּמִין
 וּפְצִירִי בְּעֲלָמָא.

וְלַבְתַּר וַיִּשֶׁת מִן הַיִּין וַיִּשְׁכַּר
 וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה. אָתוּ בְּנֵי
 עֲלָמָא וַחֲבוּ קַמִּיה דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְאֶסְתַּלְקוּ חֵילִין

אַתָּה רוֹאָה.

גְּוֹן תְּלִיתָאָה הוּא זֶהר אֶסְפַּקְלָרִיאָה דְלָא אֲתַחֲזִי בֵיה כְּלָל, בַּר
 בְּגִלְגּוּלָא דְעֵינָא כַּד אֵיהוּ סְתִים בְּסְתִימוּ וּמְגִלְגְּלִין לִיה בְּגִלְגּוּלָא
 וְאֲתַחֲזָאִי בְּהַאי גִלְגּוּלָא אֶסְפַּקְלָרִיאָה דְנִהָרָא וְלָא יְכִיל לְקַיְמָא
 בְּהֵהוּא גְּוֹן בַּר דְּחֲזִי זֶהר מְנַהָרָא בְּסְתִימוּ דְעֵינָא

יִתְמוּ חֲטָאִים וְגו'. וְעוֹד אָמַר
 רַבִּי עֲקִיבָא וְלֹא דָא
 בְּלַחְדוּי אָלֹא מְשַׁבַּחַת לִיה
 עַל גּוּפָא דְאַשְׁתָּאָר בְּעֵלְמָא
 דִּין וְאָמַר (תהלים קג) בְּרַכִּי
 נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קֶרְבִּי וְגו'.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל.
 מְנָא לֹן הָאִי. מַהֲאִי קָרָא
 דְכְּתִיב וַיֵּרָא אֵלָיו יְיָ בְּאֵלֹנֵי
 מִמְרָא, זֶה יַעֲקֹב. מַהוּ
 מִמְרָא. מְשׁוּם דְאַחֲסִין מְאֲתָן
 עֲלֵמִין מְעַדָן וְהוּא כְּפִסָּא.
 אָמַר רַבִּי יַעֲחָק מִמְרָא
 בְּגִימְטְרִיא מְאֲתָן וְתַמְנִין
 וְחַד הָוָה, מְאֲתָן דְּעַדָן
 דְכְּתִיב, (שיר השירים ח)
 וּמְאֲתָתִים לְנוֹטְרִים אֶת פְּרִיּוֹ,
 וְתַמְנִין וְחַד דְּהוּא כְּפִסָּא.
 וּבְגִין כֹּד אֶתְקַרִי וַיֵּרָא אֵלָיו
 יְיָ בְּאֵלֹנֵי מִמְרָא. וְעַל שׁוּם
 דָּא נִקְרָא מִמְרָא.

דְּאַרְעָא (דְּעֵלְמָא) כְּמִלְקֵדְמִין,
 וְהוּוּ קְיָיְמִי עַד דְּאַתָּא
 אֲבֵרָהִם.

כִּיּוֹן דְּאַתָּא אֲבֵרָהִם (לְעֵלְמָא)
 מִיַּד הַנְּצַנִּים נִרְאוּ
 בְּאַרְצֵן, אֶתְתַּקְּנוּ וְאַתְגְּלוּ כָּל
 חֵילִין בְּאַרְעָא. עֵת הַזְּמִיר
 הִגִּיעַ. בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר לִיה
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיתְגְּזֹר,
 כִּיּוֹן דְּמָטָא הֵהוּא זְמַנָּא
 דְּבֵרִית אֲשֶׁתִּכַּח בֵּיה
 בְּאַבְרָהָם וְאַתְגְּזֹר. כְּדִין
 אֶתְקִיִּים בֵּיה כָּל הָאִי קָרָא,
 וְאַתְקִיִּים עֲלֵמָא, וּמְלָה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה
 בְּאַתְגְּלִיָּא בֵּיה הָדָא הוּא
 דְכְּתִיב וַיֵּרָא אֵלָיו יְיָ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל לו) הִיָּתָה עָלַי יָד יְיָ (יחזקאל לג) (נ"א וַיֵּד יְיָ הִיָּתָה אֵלַי)
 וַיֵּד יְיָ עָלַי חֲזָקָה. וְכִלְהוּ מִתְּפָרְשָׁן מִנְּבִיאֵי קְשׁוּט. בַּר מְשָׁה מְהִימְנָא
 עֲלָאָה דְּזֹכָה לְאַסְתְּכָלָא לְעֵילָא בְּמָה דְּלֹא אֶתְחַזִּי כָּלְל. עֲלֵיהָ כְּתִיב,
 (במדבר יב) לֹא כֵן עֲבָדִי מְשָׁה וְגו'.

וַיֵּרָא אֵלָיו אֶתְחַזִּי וְאַתְגְּלִי לִיה שְׁכִינְתָּא גּוּ אַנּוּן דְּרַגִּין דְּאַתְחַבְּרוּ

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מֵהוּ
בְּאֵלֹנֵי רְצוּנוֹ לֹמַר תּוֹקֵפוֹי
הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית מט)
אֲבִיר יַעֲקֹב. וְהוּא יוֹשֵׁב
פֶּתַח הָאֵהֶל. הָדָא הוּא
דְכְתִיב, (תהלים טו) יֵי מִי יְגוּר
בְּאֵהֶלְךָ וְגו'. פְּחוּם הַיּוֹם.
דְכְתִיב, (מלאכי ג) וְזָרְחָה לְכֶם
יְרֵאֵי שְׁמַי שְׁמֵשׁ צְדָקָה
וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ.

אָמַר רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן זַבְדִּי
בְּהָיִיא שְׁעֵתָא אֲזִיל קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין דְשָׁמְעִין
אֲבָהֵתָא אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק
דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל
לְגַבִּיּהָ. תְּבַעֲיִן מִן יַעֲקֹב
לְמִיזַל עֲמֵהוֹן וּלְאַקְדָּמָא לִיה
שְׁלָם וְאַנּוּן קְיַיְמִין עֲלוּהֵי.
מִמַּאי דְכְתִיב וַיִּשָּׂא עֵינָיו
וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח הָאֵי קָרָא
(בשעתא) בְּתַר דְאַתְגְּזֹר
אֲבָרְהָם. דְעַד לָא אֲתַגְּזֹר לָא
הָוָה מַלְיִל עִמִּיהָ אֶלָּא מִגּוֹ
דְרָגָא תַתָּא, וְדַרְגִין עֲלָאִין
לָא הָווּ קְיַיְמִי עַל הָהִיא
דְרָגָא. כִּיּוֹן דְאַתְגְּזֹר מִיַּד
הַנְּצָנִים נֵרְאוּ בְּאַרְץ אֱלִין
דְרַגִין תַתָּאִין דְאַפִיקַת
וְאַתְקִינַת הָאֵי דְרָגָא תַתָּא.
עַת הַזְמִיר הִגִיעַ אֵלִין עַנְפוֹי
דְעַרְלָה. וְקוּל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ. דָּא קוּל דְנַפְיָק מִגּוֹ
(דף צח ע"א) הָהוּא פְּנִימָא דְכֻלָּא
וְהָהוּא קוּל נִשְׁמַע וְדָא קוּל
דְגְזֹר מְלָה לְמַלְלָא וְעָבִיד
לָה שְׁלִימוֹ.

בְּסִטְרוֹי, מִיכָא'ל לְסִטְרֵי מִינָא. גְּבַרִיא'ל לְסִטְרֵי שְׁמַאֲלָא. רְפָא'ל
לְקַמָּא. אוּרִיא'ל לְאַחֹרָא. וְעַל דָּא אֲתַגְּלִיא עֲלִיהָ שְׁכִינַתָּא בְּהַנִּי
אֵלֹנֵי (נ"א צוֹלְמִין) דְעַלְמָא, בְּגִין לְאַחֲזָאָה קַמִּיָּהוּ בְּרִית (ד"א ל"ג
קְדָמָא רְשִׁימוֹ) קְדִישָׁא דְהוּהוּ בְּכָל עַלְמָא בְּרֹזָא דְמַהִימְנוּתָא.
וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהֶל. מֵאַן פֶּתַח הָאֵהֶל. דָּא אֲתַר דְאַקְרִי בְּרִית רְזָא